

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет агротехнологій та екології
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ»

<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1607>

Викладач (і) доктор філософії, старший викладач Шлеїна Людмила Іванівна
<http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Методика викладання у ВНЗ» – одна з дисциплін гуманітарного циклу. Курс педагогіки передбачає ознайомлення із законами і закономірностями управління педагогічним процесом у вищих навчальних закладах, спрямований на підготовку спеціалістів вищої кваліфікації, здатних включитися до науково-педагогічного процесу вишу, ефективно вирішувати завдання професійної діяльності науково-педагогічного працівника.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісної системи знань про вищу освіту, її методологічні засади, провідні концепції та теорії, про закономірності процесу навчання і виховання студентської молоді, про організаційні основи навчально-виховного процесу вищої школи, а також формування комплексу професійних умінь та навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків, повноважень та функцій науково-педагогічних кадрів закладів вищої аграрної освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

- усвідомлення та розуміння закономірностей функціонування системи вищої освіти і її компонентів (навчально-виховний процес, управління в системі вищої освіти, суб'єкти вищої освіти тощо);
- ознайомлення з організаційними засадами (принципами, засобами, методами, формами), інноваційними технологіями навчання, виховання та управління в системі вищої освіти; розуміння дидактичних можливостей та особливостей різноманітних технологій навчання;

- формування умінь і навичок планування, підготовки, організації та практичної реалізації навчально-виховного процесу з урахуванням спеціалізації, а також навчально-методичного забезпечення навчального процесу; здатностей до набуття педагогічної майстерності;

- розвиток педагогічного мислення, педагогічних здібностей, педагогічної творчості;

- формування професійно-значущих якостей, педагогічної моральності, психолого-педагогічної культури здобувачів вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;

- структуру вищої освіти в Україні та інших країн;

- принципи державної політики в сфері вищої освіти, типи і специфіку закладів вищої освіти, рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти, стандарти вищої освіти, систему забезпечення якості вищої освіти;

- права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу; специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;

- структуру процесу навчання, зміст основних компонентів процесу навчання у ЗВО;

- мету, завдання та принципи вищої освіти;

- зміст навчання у вищій школі та документи, що його визначають (стандарти вищої освіти, навчальний план, навчальна програма тощо);

- організаційні основи діяльності вищої школи та науково-педагогічної діяльності;

- методи навчання, їх класифікацію, правила добору;

- форми здобуття освіти, особливості та форми організації освітнього процесу і практичної підготовки в закладах вищої освіти України;

- особливості, педагогічні та психологічні вимоги до основних форм організації навчання у вищій школі (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття; навчальна та виробнича практика; самостійна та науково-дослідна робота студентів);

- сутність та структуру управління навчальною та практично-професійною діяльністю здобувачів вищої освіти;

- принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії зі здобувачами вищої освіти;

- вимоги до складу і змісту навчально-методичної документації зі спеціальності та дисципліни;

- види і форми контролю у вищому навчальному закладі;

- виховна робота у вищій школі – поняття, мета, зміст, види та форми.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають вміння та навички:

- аналізувати та досліджувати актуальні проблеми вищої освіти у національному та глобальному вимірі;

- знаходити, аналізувати та використовувати вимоги державних стандартів, інших документів, що регулюють зміст освіти, а також

законодавчо-нормативних актів для вирішення завдань науково-педагогічної діяльності;

- складати робочу програму та силабус дисципліни за фахом;
- планувати навчальні заняття згідно з навчальним планом та програмою дисципліни;
- розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу, розробляти різні форми організації навчання та основні види занять у вищій школі;
- розробляти на основі нормативних документів та методичних рекомендацій навчально-методичне забезпечення дисципліни викладання;
- аналізувати теоретичні та методичні джерела, розробляти план та конспект лекційного заняття;
- складати план та методичні рекомендації для проведення практичного чи лабораторного заняття з певної дисципліни, визначати його методичне забезпечення;
- обирати найбільш ефективні методи та засоби навчання, виховання та розвитку студентства;
- аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформаційні джерела з метою ознайомлення з сучасними технологіями і методиками навчання, у тому числі – з модульно-рейтинговою системою організації навчання у ЗВО України;
- виявляти та аналізувати елементи іновативності у педагогічному досвіді науково-педагогічних працівників Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, інших закладів вищої освіти;
- аналізувати різні види навчальних та позааудиторних форм організації навчання;
- аналізувати систему виховної роботи у закладі вищої освіти, форми та засоби виховання щодо їх відповідності педагогічним та психологічним вимогам, дотримання в них принципів виховання
- аналізувати професіоналізм та педагогічну майстерність науково-педагогічних працівників;
- вивчати власний професійний потенціал як науково-педагогічного працівника та здійснювати самоосвітню роботу з підвищення його рівня;
- передавати думки, знання і почуття виразними мовними засобами;
- аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу для її використання в науково-педагогічній роботі;
- виробляти власний професійний імідж.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набере в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
263 «Цивільна	ЗК1. Здатність до	ФК8. Здатність	РН10. Доносити професійні

безпека»	пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців.	знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять.
----------	--	---	---

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Тенденції розвитку вищої освіти
2. Поняття про процес навчання.
3. Зміст освіти в зво.
4. Методи навчання у вищій школі.
5. Форми організації процесу навчання та види навчальних занять у ЗВО.
6. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
7. Педагогічний процес як взаємодія.
8. Студентство як суб'єкт навчально-професійної та педагогічної діяльності.
9. Науково-педагогічні працівники як організатори педагогічної взаємодії.
10. Виховна робота куратора академічної групи.
11. Поняття про педагогічні технології та педагогічні інновації.
12. Управління вищим навчальним закладом

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Тенденції розвитку вищої освіти
2. Поняття про процес навчання.
3. Зміст освіти в зво.
4. Методи навчання у вищій школі.
5. Форми організації процесу навчання та види навчальних занять у ЗВО.
6. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
7. Педагогічний процес як взаємодія.
8. Студентство як суб'єкт навчально-професійної та педагогічної діяльності.
9. Науково-педагогічні працівники як організатори педагогічної взаємодії.
10. Виховна робота куратора академічної групи.
11. Поняття про педагогічні технології та педагогічні інновації.

12. Управління вищим навчальним закладом

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університеті.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Списування під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

Базова

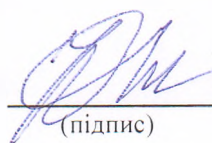
1. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
3. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
6. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін. Київ: Знання, 2007. 495 с.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2008. 336с.
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. Київ : Філ-студія, 2006. 320 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с.

Допоміжна

10. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульнорейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk702798.pdf>
11. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика: Монографія. Д.: РВВ ДНУ, 2005. 304 с. URL: <http://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/969>
12. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навчальний посібник / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. Дніпропетровськ, 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
13. Педагогічна майстерність викладача : навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, Щокіна Н.Б., Вахрушева Т.Ю. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с. URL: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/1759/1/Book_%D0%9F%D0%9C%D0%92.pdf
14. Калашнікова Л. М., Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків : 2016. 260 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1086/3/Калашнікова%20Л.%20М.%2C%20Жерновникова%20О.%20А.%20Педагогіка%20вищої%20школи%20у%20схемах%20і%20таблицях%20%20.pdf>
15. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-105.html>
16. Лутаєва Т. В. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : метододичні рекомендації для магістрантів / Т.В. Лутаєва. Харків : НФаУ, 2014. 68 с. URL: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/16786/1/Педагогіка%20та%20методика%20викладання%20у%20вищій%20школі_метод_реком.pdf
17. Мачинська Н.І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Сучасні-форми-організації-навчального-процесу-у-вищій-школі-1.pdf>
18. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації / Уклад. В.В.Стинська. Івано-Франківськ, 2016. 65 с. URL: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/posibnyk.pdf?id=d86bf7ea-2018-41d4-a525-26199e7f2f65>
19. Немченко С. Г., Лебідь О. В., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. 534 с. URL: http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1805/1/ПВШ_Лебідь.pdf

20. Організація управління навчальним процесом у ВНЗ: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2016. 160 . URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2295.pdf>
21. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П. Головенкін – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
22. Салов В.О. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. для студ. гірн. спец. вищ. навч. закл. М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. Дніпропетровськ : НГУ, 2003. 170 с. URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_centra/korisniy-arkhiv-sferi-osvitu-ngu/2003%20Основи%20педагогіки%20вищої%20школи.pdf
23. Стрельников В.Ю. Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с. URL: <http://library.kr.ua/elib/strelnikov/posibnyk-Strelnikov.pdf>
24. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. Херсон, 2011. 608 с. https://pidru4niki.com/13680808/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli
25. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ: Альма-матер; Академвидав, 2014. 456 с. URL: https://pidru4niki.com/70107/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli
26. Шапран О.І. Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2018. 280 с. URL: http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3682/%D0%9F%D0%92%D0%A8_2018.pdf
27. Шоробура І.М., Долинський Є.В., Долинська О.О. Менеджмент вищої освіти: навч. посіб. Хмельницький : Заколотний М І., 2015. 256 с. URL: https://pidru4niki.com/86515/menedzhment/menedzhment_vischoyi_osviti

Гарант освітньої програми

(підпис)

Юрій РОГАЧ